

**PARİS DOĞU DİLLERİ VE MEDENİYETLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKOLOJİ BÖLÜMÜ DERSLERİ VE BU BÖLÜME DEVAM
EDEN ÖĞRENCİLERİN YAZILI ANLATIM BECERİLERİ***

Ayşe YÜCEL ÇETİN*
A. Derya ESKİMEN**

ÖZET

Araştırma, *Paris Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Avrasya Türklük Araştırmaları Bölümü*'nde (Institut National des Langues et Civilisations Orientales: INALCO) uygulamalı olarak yapılmıştır. INALCO'da 2011-2012 eğitim öğretim yılında verilen dersleri ve burada eğitim gören öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma, niteliği yönünden, "uygulamalı bir saha araştırması"dır. Değerlendirme sonunda, derslere ait veriler tablolar halinde sunulmuş, yazılı anlatıma ait veriler ise, gramer hataları, anlatım bozuklukları, yazım yanlışları vb. olarak tespit edilmiştir. Bu hataların sebepleri tartışılmış, ardından önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: INALCO, 2011-2012 eğitim öğretim yılı dersleri, Türkçe yazılı anlatım

**LECTURES OF TURCOLOGY DEPARTMENT OF NATIONAL
INSTITUTE OF ORIENTAL LANGUAGES AND CIVILIZATIONS
AND THE WRITTEN EXPRESSION ABILITIES OF STUDENTS**

ABSTRACT

The research is made in National Institute of Oriental Languages and Civilizations (Institut National des Langues et Civilisations Orientales: INALCO). This research is an applied field research according to its quality aiming to determine written expression abilities of students who are taking education in INALCO in 2011-2012. As a result of the assessment, data related to the lectures are provided in tables, and the data related to the written expressions are identified as grammatical errors, expression errors, written errors etc. The reasons of these mistakes are argued and then suggestions are provided.

Key Words: INALCO, Lectures of 2011-2012 semester, Turkish written expression

---

* Bu makale, Gazi Üniversitesi'nce desteklenen 04/2011-25 kodlu ve "Paris Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Enstitüsü Türkoloji Bölümü Dersleri, Derslerin İçeriği ve Bu Bölüme Devam Eden Öğrencilerin Türk Dili, Edebiyatı Hakkındaki Görüşleri" adlı projede elde edilen verilerden üretilmiştir. Çalışmanın yapılmasında Prof. Jack SALOM'un katkıları büyüktür. Kendilerinin şahsında, INALCO öğrenci, akademisyen ve yöneticilerine teşekkür ederiz.

* Prof. Dr., Gazi Ü. Gazi Eğt. Fak. Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Böl. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi ABD. E-mail: ayucel@gazi.edu.tr.

** Arş. Gör., Gazi Ü. Gazi Eğt. Fak. Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Böl. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi ABD. E-mail: deryaeskimen@gazi.edu.tr

GİRİŞ

Avrupa üniversitelerinin Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Enstitüsü, Türklük Araştırmaları Bölümleri/Birimleri, Türk dilinin yanı sıra bu dilin edebiyatını, tarihini, sanatını ve antropolojisini yakından tanıtarak, Türk kültürünün yayılması ve tanıtılmasında çok önemli rol oynamaktadır. Çünkü dil, kültürün oluşturulması ve aktarılmasında temel oluşturur. Türk dili, büyük bir medeniyet dili olmasının yanı sıra dünyanın en çok konuşulan ve en eski dillerinden biridir. Türk edebiyatı ve kültürü de buna bağlı olarak uzun bir geçmişe sahiptir. Alman düşünür Heidegger, “dil insanın evidir” der. Dil, düşünceyi, kültürü geliştiren, taşıyan ve yayan büyük bir güçtür. Anlama ve anlatma beceri alanları dilin temel öğeleridir. Dört temel beceri alanından biri olan yazma becerisi, dilin anlatma yönünü oluşturur.

Yazılı Anlatım

Yazılı anlatım, her türlü olay, düşünce, durum ve duyguları, dili en güzel şekilde kullanarak, belli bir plan dâhilinde başkalarına ve yarınlara ulaştırmaya, böylece kalıcılığı sağlamaya imkân veren bir araç (Aktaş-Gündüz, 2002: 61) olarak tanımlanmıştır. Yazılı anlatımı, kompozisyon şeklinde tanımlayan Kavcar, Oğuzhan ve Aksoy (2004: 12) kompozisyonu; duygu, düşünce, görüş ve hayallerin, düzenli biçimde açık, canlı ve çarpıcı bir anlatımla yazılı olarak ortaya konması olarak tanımlamışlardır. Nihayet yazma etkinlikleri günlük hayatta varoluşumuzun bir gerçeği olması yanında, kişisel ve toplumsal bir zorunluluk olarak ortaya çıkar (Can, 2012:20).

Araştırmanın Amacı

Araştırmada, Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Enstitüsü (Institut National des Langues et Civilisations Orientales: INALCO) Avrasya Türklük Araştırmaları Bölümünde 2010-2011 eğitim öğretim yılı güz döneminde verilen dersleri ve bu bölümde öğrenim gören öğrencilerin Türkçe yazılı anlatım becerilerini belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem

Bu bölümde, araştırma için seçilen araştırma modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve analizi hakkında bilgiler verilmiştir.

Paris Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Enstitüsü Türkoloji bölümü dersleri ve bu bölüme devam eden öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesine yönelik olarak yapılan bu çalışma, nitel bir çalışmadır. Bu çalışmada veri toplama, veri analizi ve sonuçların tartışılması süreçlerinde nitel araştırma metotlarından biri olan betimsel-ilişkisel tarama modelinden faydalanılmıştır. Bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analizde, görülenen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 224). Geçmişte ya da hâlâ var olan bir durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan bu modelde konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan onu uygun biçimde gözleyip belirleyebilmektir (Karasar, 2000:77). Niteliği yönünden araştırma, “uygulamalı bir saha araştırması”dır (Kaptan, 1998: 52).

Çalışma Grubu

Araştırmada, ülke ve uygulama okulunun belirlenmesi noktasında amaçsal örnekleme yöntemlerinden, tipik durum örnekleme kullanılmıştır. Bu nedenle, okul seçiminde Türkoloji bölümünde eğitim gören öğrencilerin bulunduğu bir okulun seçilmesi temel ölçüt olarak belirlenmiştir. Araştırmanın Paris’te yapılmasının nedeni, İlk Türkoloji Kürsüsünün 1795’te

Paris'te "Ecole des Languages Orientales Vivantes" da kurulmuş olmasıdır.¹ Bu nedenle araştırmamızın Fransa'nın Paris şehrinde yer alan **Paris Doğu Dilleri** ve Medeniyetleri Avrasya Türklük Araştırmaları bölümünde (INALCO) gerçekleştirilmesi uygun bulunmuştur. **Paris Doğu Dilleri** ve Medeniyetleri Avrasya Türklük Araştırmaları bölümünde ders alan öğrenci sayısı kırktır. Araştırmaya dâhil edilen on iki kâğıt, çalışma grubunu oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini belirlemek amacıyla, seviyeleri de dikkate alınarak uzman görüşleri dâhilinde hazırlanmış konu listesinden seçtikleri bir konuda düşüncelerini ifade etmeleri istenmiştir. Çalışmaya dâhil olan öğrencilerin kişisel bilgileri kişisel bilgi formu aracılığıyla toplanmıştır. Yazılı anlatımları için yazılı anlatım değerlendirme formu kullanılmış, okutulan dersler için doküman incelenmesi yapılmış ve veriler tablolar halinde sunulmuştur. Bölümde verilen derslerin tespitinde ilgili kurumun yetkililerinden yardım alınmıştır. Elde edilen verilerden hareketle, bölümde verilen dersler ile, bölümde öğrenim gören öğrencilerin yazılı anlatım becerileri belirlenmeye çalışılmıştır.

Bulgular ve Yorum

a) Dersler ve Dağılımları

Bütün dersler dağılımı, dönemleri ve sunulan özellikleriyle bir bütün halinde tabloda verilmiştir:

Tablo 1 (bkz. 2011-2012 Öğretim yılı Türk Dilleri ve Medeniyetleri Bölümü'nde (Unite de Languages et Civilisations Turques) okutulan dersler

¹ Minara Aliyeva Esen, "Rus Türkolojisinde Dil Öğretimi ve Eğitimi Meselesi Üzerine (1965-2011)", Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/3 Summer 2011, p. 447-460

DÖNEM 1		
Kod	TEMEL DİL ÖĞRETİMİ, TÜRK EDEBİYATI VE MEDENİYETİ	ECTS
TUR 1A 01	Türk Diline Giriş 1	12
TUR 1A 01 a	Modern Türkçeye Giriş 1	3
TUR 1A 01 b	Dilbilgisi 1	6
TUR 1A 01 c	Yazılı Anlatım 1	3
TUR 1A 02	Sözlü Uygulama 1	6
TUR 1A 02 a	Konuşma	4
TUR 1A 02 b	Dil Laboratuvarı	2
Toplam	Dil ve Edebiyat 1. Dönem	18
UR 1A 03	Türk Medeniyetine Giriş 1: 2 Ep Seçmeli	6
TUR 1A 03 a	Çağdaş Türkiye Tarihi-1 (1918-1945)	
TUR 1A 03 b	Türkiye Coğrafyası	3
TUR 1A 03 c	Çağdaş Türk Toplumunu	3
Toplam	Medeniyet 1. Dönem	6
GEÇİŞ DERSLERİ		
MET 1A 01	Sosyal Bilimlerde Çalışma Yöntemi	1,5
ANG 1A 01/LIB 1A 0	İngilizce veya seçmeli Arapça, Farsça, Rusça vs...	1,5
Eur 1A 10	Enseignement d'ouverture (EC de civilisation)	3
Toplam	Geçiş Öğretimi 1. Dönem	6
Toplam 1. Dönem		30
DÖNEM 2		
Kod	TEMEL DİL ÖĞRETİMİ, TÜRK EDEBİYATI VE MEDENİYETİ	ECTS
TUR 1B 01	Türk Diline Giriş 2	12
TUR 1B 01 a	Modern Türkçeye Giriş II	3
TUR 1B 01 b	Dilbilgisi II	6
TUR 1B 01 c	Yazılı Anlatım II	3
TUR 1B 02	Sözlü Uygulama 2	6
TUR 1B 02 a	Konuşma II	4
TUR 1B 02 b	Dil Laboratuvarı II	2
Toplam	Dil ve Edebiyat 2. Dönem	18
TUR 1AB 03	Türk Medeniyetine Giriş 2: 2 EC Seçmeli	6
TUR 1B 03 a	Çağdaş Türkiye Tarihi-II (1945-2000)	
TUR 1B 03 b	Türkiye Coğrafyası	3
TUR 1B 03 c	Çağdaş Türk Toplumunu	3

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/1 Winter 2012

Toplam	Medeniyet 2. Dönem	6
	GEÇİŞ DERSLERİ	
MET 1B 01	Sosyal Bilimlerde Çalışma Yöntemi	1,5
ANG1B 01/LIB 1A 0	İngilizce veya Seçmeli Arapça, Farsça, Rusça vs...	1,5
Eur 1B 10	Enseignement d'ouverture (EC de civilisation)	3
Toplam	Geçiş Öğretimi 2. Dönem	6
Toplam 2. Dönem		30

LİSANS 2

DÖNEM 3		
Kod		ECTS
TUR 2A 01 a	Gramer/Dilbilgisi III	3
TUR 2A 01 b	Metin Analizi I	3
TUR 2A 02 a	Konulu İletişim I	3
TUR 2A 02 b	Sözlü Anlatım II	3
TUR 2A 03 a	Türk Dillerinin Karşılaştırmalı Grameri I	3
TUR 2A 04 a	Edebiyat I	3
TUR 2A 05 a	Osmanlı İmparatorluğu Tarihi I(14.yy-17.yy)	3
Toplam 3.Dönem		18
TUR 2A 06a	Edebi Analiz	
TUR 2A 06b	İslam ve Toplum I	3
EUR 2A 18	Orta Asya Toplumunun Sineması	3
EUR 2A 11	Orta Asya'da İslam	3
EUR 2A 16	Geçiş Sürecinde Orta Asya: Orta Asya'da Siyasi Risk	3
PHR 2A 53	Arap Dünyasında İslam	3
QAZ 2A 01a	Kazakça Konuşmaya Giriş/Başlangıç	3
QAZ 2A 01b	Kazakça Yazmaya Giriş/Başlangıç	3
EUR 2A 02c	Osmanlı İmparatorluğu Altında Balkanlar	3
OUZ 3A 01a	Özbek Grameri	3
AZE 1A 01a	Azerbaycan I-Gramer	3
Toplam		6
ANT 2A01	Ritüeller Ve Dinler 1	3
HIS 2A 01	Güncel Meselelere Giriş	3
LGE 2A 02a	Dillerin Sınıflandırılması: (Dil Aileleri, Dil Türleri Ve Dilsel Alanlar)	3
LGE 2a 02b	Dil ve Kullanımları (Kodlama, Dil Seviyeleri)	3
LIT 2A 80	Modern Edebiyat (Edebi Analiz)	3
PHR 2A 22	Yahudi Düşünce Ve Felsefesi, Tanıtma	3
PHR 2A 23	Hinduizm, Tanıtma	3
PHR 2A 53	Arap Dünyasında İslami Çalışmalar	3
Toplam 3. Dönem		30

Turkish Studies

DÖNEM 4		
Kod		ECTS
TUR 2B 01 a	Grammer/Dilbilgisi IV	3
TUR 2B 01 b	Metin Analizi II	3
TUR 2B 02 a	Konulu İletişim II	3
TUR 2B 02 b	Sözlü Anlatım II	3
TUR 2B 03 a	Türk Dillerinin Karşılaştırmalı Grameri II	3
TUR 2B 04 a	Edebiyat II	3
TUR 2B 05 a	Osmanlı İmparatorluğu Tarihi I (14.yy-17.yy)	3
Toplam4.Dönem		18
TUR 2B 06a	İslam ve Toplum 2	
TUR 2B 07a	Anadolu Selçuklu Tarihi	3
KUR 1B 50a	Kürt Kültürü	3
PHR 2B 53	Arap Dünyasında İslam 2	3
EUR 2B 11	Orta Asya'da İslam	3
EUR 3B 27	Geçiş Sürecinde Orta Asya	3
KIR 2b 01 a	Kırgız Grameri	3
QAZ 3B 01a	İleri Kazakça Konuşma	3
QAZ 3B 01b	İleri Kazakça Yazma	3
QAZ 3B 01 c	Kazak Ticaret Dili	3
AZE 1B 01a	Azerbaycan –Grammer	3
Toplam		6
ANT 2B 01	Ritüeller ve Dinler 2	3
HIS 3B 53	İslam Antropolojisi	3
ART 2B 83a	Anlatı Sanatı	3
GEO 1B 01	Nüfus ve Yerleşim	3
HIS 3B 02	Tarihin Metodolojisi	3
LGE 2B 02a	Genel Morphosyntax	3
LIT 2B 01	Edebiyat Teorisi: Metin Ve Bağlam	3
PHR 2B 53	Arap Dünyasında İslami Çalışmalar 2	3
Toplam 4. Dönem		30

LİSANS 3

DÖNEM 5		
Kod		ECTS
TUR 3A 01 a	Grammer/Dilbilgisi V	3
TUR 3A 01 b	Redaction I	3
TUR 3A 02 a	1928 Öncesi Basın Dili	3
TUR 3A 02 b	Edebi Çeviri	3
TUR 3A 03 a	Edebi Türler	3
Toplam 3.Dönem		15
TUR 3A 06b	Osmanlı I	
TUR 3A 06a	Tarihte Fransız-Osmanlı İlişkileri	3
TUR 3A 04	Türkçe Sözlükbilim	3
TUR 3A 05a	Türk Sineması	3
PHR 2A 53	Arap Dünyasında İslami Çalışmalar	3
QAZ 2A 01a	Kazakça Konuşmaya Giriş/Başlangıç	3
QAZ 2A 01b	Kazakça Yazmaya Giriş/Başlangıç	3

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/1 Winter 2012

EUR 2A 02c	Osmanlı İmparatorluğu Altında Balkanlar	3
OUZ 3A 01a	Özbek grameri	3
AZE 1A 01a	Azeri I-Gramer	3
EUR 2A 18	Orta Asya Toplumunun Sineması	3
EUR 2A 11	Orta Asya'da İslam	3
Toplam		12
TUR 3A 05a	Türk Sineması	3
EUR 2A 17	İran Sineması	3
EUR 2A 18	Orta Asya Sineması	3
RUS 1A 50B	Rus Coğrafyası- Avrasya	3
ALI 3A 50	Ortadoğu coğrafyası	3
	Diğer Doğu Dilleri (Arapça, Farça, Rusça, Kürtçe, Balkan Dillerinden Birisi, İspanyolca, Japonca, Çince)	3
Toplam 5. Dönem		30

DÖNEM 6		
Kod		ECTS
TUR 3B 01 a	Gramer/Dilbilgisi VI	3
TUR 3B 01 b	Redaction II	3
TUR 3B 02 a	1928 Öncesi Basın Dili	3
TUR 3B 02 b	Theme Turc	3
TUR 3B 03 a	Edebi Türler	3
Toplam 6.Dönem		15
TUR 3B 07b	Osmanlı II	3
TUR 3B 05a	İş ve Hukuk Dili	3
TUR 3B 05b	Türk Ekonomisi	3
TUR 3B 07a	Osmanlı Müesseseleri Tarihi	3
PHR 2B 53	Arap Dünyasında İslami Çalışmalar	3
EUR 2B 02 c	Osmanlı İmparatorluğu Altında Balkanlar	3
EUR 2B 11	Orta Asya'da İslam	3
KIR 2B 01a	Kırgız Grameri	3
QAZ 3B 01 a	Kazakça Konuşma Pratiği (Gelişmiş)	3
QAZ 3B 01 b	Kazakça Yazma Pratiği(Gelişmiş)	3
QAZ 3B 01 c	Kazak Ticaret Dili	
AZE 1B 01a	Azeri I-Gramer	3
KUR 1B 50a	Kürtlerin Medeniyeti	3
Toplam		12
RUS 1B 50B	Rus Coğrafyası	3
ALI 3B 50	Ortadoğu Coğrafyası	3
	Diğer Doğu Dilleri (Arapça, Farça, Rusça, Kürtçe, Balkan Dillerinden Birisi, İspanyolca, Japonca, Çince)	3
Toplam 6. Dönem		30

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/1 Winter 2012

a) Yazılı Anlatım Becerilerine İlişkin Bulgular ve Yorumları:

Öğrencilere,

- a) Çevre ve doğa kirliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?
- b) Teknoloji ve gelişimi hakkında ne düşünüyorsunuz?
- c) Göçmen meselesi ve göç hakkında ne düşünüyorsunuz?
- d) En son okuduğunuz ya da en beğendiğiniz kitabı anlatan bir yazı yazınız
- e) En son seyrettiğiniz ya da en beğendiğiniz filmi anlatan bir yazı yazınız
- f) Kendi belirlediğiniz bir konuda görüşlerinizi yansıtan Türkçe bir yazı yazınız denilmiştir.

Öğrencilerden beşi, en son seyrettiği ya da en beğendiği filmi; üçü göçmen meselesi ve göçü; iki öğrenci teknoloji ve gelişimini; diğer iki öğrenci de en son okuduğu ya da en beğendiği kitabı yansıtan bir yazı yazmışlardır.

Öğrencilerin yazılı anlatımlarına ilişkin açıklamalar, ekler bölümünde verilen yazılı anlatım örneklerinin sıralamasıyla değerlendirilmiştir.

a) İlk yazılı anlatım örneği, Türk uyruklu, birinci sınıfta öğrenim gören, bir öğrenciye aittir. Öğrenci, üniversite öğrenimine kadar Türkiye’de yaşamıştır. Türkçe bilmesinin verdiği rahatlıktan kaynaklı, öğrenci göç ile ilgili düşüncelerini kolaylıkla (diğer kâğıtlara göre) aktarmıştır. Devrik yapıları cümleler kurması “hep bir yanı eksik kalacaktır insanın” gibi ya da düşüncelerini deyimlerle destekleyerek vermesi “taş yerinde ağırdır” gibi kullanımlar önemli bir artı olarak değerlendirilmelidir. Öğrenci, “Göçün zorlukları” ana fikirli yazısında, duygu ve düşüncelerini giriş, gelişme ve sonuç bölümleriyle aktarmıştır. Yazılı anlatımda tespit edilen hatalar ise, şunlardır:

Yazılı anlatımında, kelime bağdaşıklığını kuramama dolayısıyla, anlam bakımından yerinde kullanılmayan kelimelere rastlanmaktadır. “Bu yüzden göçün ne kadar iyi yönleri olursa olsun, ben daha çok zor yönlerinin olduğunu düşünüyorum.” ifadesinde, “zor” sözcüğü ile “yön” sözcüğü bir araya getirilmiş ve kelime bağdaşıklığı oluşturulamamıştır. Çünkü iyi yön” tamlamasının karşısı “kötü yön” dür. Bu kullanım yerine “kötü yön” tamlamasını kurmak doğru olacaktır. “Belki daha iyi bir konumda yaşanılabilir fakat hep bir yanı eksik kalacaktır insanın” cümlesinde ne zaman nerede daha iyi bir konumda yaşanılacaktır açıkça ifade edilememiştir. Bu nedenle yarım bırakılan düşünce metnin tutarlılığını bozmaktadır. “Farklı bir kültür, farklı bir dil, farklı bir zihniyet her zaman kendini gösterecektir bu özellikler” cümlesinde söz dizimi hatası nedeniyle “gösterecektir” yükleminin sonra cümle bitirilmesinin daha uygun olacağı kanaatindeyiz. Bunların yanı sıra, “Bir yanı hep kendi toprağında kalacaktır insanın ve yeri hiç dolmayacaktır.” ifadesinde neyin “yeri” dolmayacağı konusunda eksiklikler ; “Hiç ağırlığı olmayacak, hep yabancı olduğunu hissedecektir insan” ifadesinde de aynı şekilde neyin ağırlığı olmayacağı konusunda eksik kalmış anlatımlar söz konusudur.

b) İkinci yazılı anlatım örneği, Türk uyruklu olmayıp bir yıl Türkiye’de yaşamış birinci sınıf öğrencisine aittir. Öğrencinin yazılı anlatımında, göç ve göçmen meselesi ile ilgili düşünceler aktarılmıştır. İtalyan uyruklu olması yanında düşüncelerini Türkçe ifade etmesi, Türkçe yazma becerisine sahip olduğunu göstermek bakımından önemlidir; çünkü Türk uyruklu olduğu halde yazılı anlatımda Fransızca’yı tercih eden öğrencilerin olduğunu da ifade etmek gerekir. Yazılı

Turkish Studies

anlatıma ait değerlendirmelere bakıldığında; bağlama ögesi olan da, de bağlaçlarının yerinde kullanıldığı; fakat yazımda hatalar olduğu tespit edilmiştir. Düşüncelerin ifadesi sırasında özenle seçilmiş kelimeler (efsane, imge, hayal) kullandığı görülmektedir. Yazıda “efsane, imge, hayal” gibi aynı kavram etrafında farklı kelimelere yer verilmesi, anlatımı zenginleştirmektedir. Sesli ve sesiz harflerin kullanımında bazı aksaklıklar yaşanmıştır (ünütmeye, bugünü, göçmen, takıp, ülkeler, acılık vs.). Kelime bağdaşıklığını oluşturamama sebebiyle “Açlıktan ölmek sebebiyle” gibi bir kullanımda, için yerine sebebiyle ifadesine yer verilerek iki kelimenin karıştırıldığını görüyoruz. İle edatının “çantayla” şeklinde yazılarak kullanılması ve aileler kelimesinin ayileler olarak ifade edilmesi iki ünlüyü yan yana getirmeme ve araya “y” sesini koyma eğilimini gösteren yazım yanlışlarıdır. Zaman eklerinin kullanımında ise, anlatılan zamanda tutarsızlık tespit edilmiştir.

c) Yazılı anlatım örneği olarak sunulan bir diğer kâğıt ise, üçüncü sınıfta öğrenimine devam eden, Fransız uyruklu bir erkek öğrenciye aittir. İtalyan uyruklu öğrencinin yazılı anlatımında da ifade edildiği gibi, Fransız uyruklu olması yanında, düşüncelerini Türkçe ifade etmesinin çok önemli bir artı olarak değerlendirildiğini tekrar ifade etmek gerekir. Bölüme girmeden önce hiç Türkçe bilmediğini ifade eden öğrencinin, yazılı anlatımında izlediği “İki Dil Bir Bavul” filminin ana fikri konusundaki düşüncelerini, yardımcı düşünceler ile destekleyerek vermek konusunda başarılı olduğu görülmüştür. Öğrencinin yazılı anlatımında, noktalama işaretleri yerinde ve doğru kullanılmış, bazı kelimelerin baş harfi büyük yazılmış, yazının iki cümlesinde edatının kullanımı konusunda hataların söz konusu olduğu görülmüştür. Türkiye tanıtmak için bu filmi tavsiye ediyorum”; “Annem ve babam Türkiye hakkında konuşmak için” gibi... Bir diğer hata da kelime bağdaşıklığını kuramama sebebiyle yanlış kelime tercihi yapılmasıdır. “Bana göre bu film, Türkiye hakkında objektif bilgi vermektedir” demek istediği anlaşılan öğrenci, bunun yerine “Bana göre bu film, Türkiye’nin durumu hakkında çok dürüsttür” ifadesini kullanmıştır.

d) Fransız uyruklu, ikinci sınıf öğrencisine aittir dördüncü yazılı anlatımda öğrenci, Avrasya Türklük araştırmaları bölümüne başlamadan önce “iyi günler”, “lütfen girin” gibi basit cümleleri ve “ona kadar saymayı” bildiğini söylemiştir. Yazılı anlatımında, okuduğu “Usta ile Margarita” adlı kitaba dair düşüncelerini ifade ederken, okunması zor bir el yazısı kullanmıştır. Kitaba dair düşüncelerini aktarmak yerine; kitabı tanıtır mahiyette bir yazı kaleme almış, kitap hakkında “bu gülünç, akıllı roman” ifadelerini kullanarak sıfat kullanımına da yer vermiştir. “Margarita’nın sevgilisi” olarak vermesi gereken tamlamayı “Margarita’nın sevgili” olarak ifade ederek, belirtli isim tamlamasında, tamlanan ekini kullanmamıştır. Yine aynı şekilde “Rolling Stones’un şarkısının ilham kaynağı” ifadesinde de “Rolling Stones’un şarkısının ilham kaynağı” demek yerine “Rolling Stones’un şarkının ilham kaynağı” ifadesini kullanarak aynı hatayı yapmış olduğu görülmektedir. Bunun dışında küçük k harfinin, cümle içerisinde büyük harf olarak yazıldığı da görülmektedir (başka bir Karakter). Noktalama işaretlerinin yerinde ve doğru kullanımı söz konusu iken; okunaklı bir el yazısı ve sayfa düzeni olmadığı da diğer bir değerlendirme olarak ifade edilmelidir.

e) Birinci sınıfta okuyan Türk uyruklu bir kız öğrenciye ait diğer bir kâğıtta, düşünceler yalnızca iki satır halinde verilmiştir. Teknoloji ve gelişimi hakkında yazılanlar aynen aktarımla şöyledir:

“Dünya çapında teknoloji gittikçe geliyor. Böyle bir soru kendimize sormalıyız. Acaba teknoloji iyimi değil mi? Bence, iyi yanları da var ve kötü yanları.”

Bu örnekte, kelime bağdaşıklığını kuramama sebebiyle yanlış kelime tercihi yapılarak “dünya genelinde” yerine “dünya çapında” ifadesinin kullanıldığı görülür. Ayrıca, “Böyle bir soruyu kendimize sormalıyız.” cümlesinde “böyle” ön gönderimi yerine “şöyle” ön gönderiminin kullanılarak, “Şöyle bir soruyu kendimize sormalıyız.” olarak ifade edilmesi doğru olacaktır.

Turkish Studies

“Teknolojinin iyi yanları ve kötü yanları” olarak kullanılması gereken ifade, tamlayan eksikliği nedeniyle “Bence iyi yanları da var kötü yanları.” olarak ifade edilmiştir. Anlatımda, “da” bağlacının bitişik yazılması da ayrıca başka bir hatadır. Bağlama ögesinin eksikliği dolayısıyla “Kötü yanları” tamlama gurubunda bağlaç eksikliği tamamlanarak “Kötü yanları da” olarak ifade edilmelidir.

f) Bir diğer yazılı anlatım örneği, birinci sınıfta okuyan Türk uyruklu, en son seyrettiği “Büyük Adam Küçük Aşk” filmini birkaç cümle halinde aktaran bir kız öğrenciye aittir. En son seyredilen film hakkında yazılanlar aynen aktarımla şöyledir:

“En son büyük adam küçük aşk filmini seyrettim. Bu filmde küçük bir kürt kızı ve milliyetçi bir türk adam oynuyor. En çok sevdiğim sahne adamın küçük kıza kürtçe ağlama demesi. Bu filmde çıkardığım deRs: İnsanlaR aynı dili konuşmasalarda anlaşabiliRleR.”

Bu anlatımda tespit edilen başlıca hatalar, diğer kâğıtlarda da rastlanılan kelime bağdaşıklığının oluşturulamaması sebebiyle yerinde kullanılmayan kelime yanlıştır. Buna bağlı olarak “Milliyetçi bir Türk erkeği” yerine “Milliyetçi bir Türk adam” tanımlamasının yapıldığı görülmektedir. “Bu filmde çıkardığım ders” tamlama grubunda ise, “den” uzaklaşma hali eki yerine, “de” bulunma hali ekinin kullanıldığını görüyoruz. Tespit edilen bir diğer hata da “deRs”, insanlaR, anlaşabiliRleR” kelimelerinde r harfinin büyük harfle yazılmasıdır. Yine bağlama ögelerinden da, de bağlaçlarının yazımıyla ilgili sıkıntı yaşandığı görülmektedir. “Konuşmasalarda” kelimesinde “da” bağlacı ayrı yazılmalıdır.

g) Türk uyruklu birinci sınıf öğrencisi, yazılı anlatımında “Intouchables” adlı filmi konu edinir. Yukarıdaki örnekte de görüldüğü gibi (f maddesi) bu metinde de küçük r harfinin büyük harf olarak yazıldığı görülmektedir (geRçek , biR gibi...). Aynı yazım yanlışına yukarıda (d) maddesinde de rastlanmıştı. Cümle içinde küçük harflerle yazılmaması gerekirken büyük harflerle yazıldığı burada da görülmektedir (Küçük k harfinin cümle içerisinde büyük harf olarak yazılmasıdır). Yazının bir yerinde nokta işaretinden sonra küçük harfle başlanmasının dışında noktalama hatası yapılmamış; anlatımda da okunaklı ve düzgün bir yazı kullanılmıştır.

h) Türk uyruklu, birinci sınıf öğrencisine ait yazılı anlatım, “Büşra” adlı film hakkındadır. Yazılı anlatımda, düşünceler oldukça kısa aktarılmıştır: *“En çok beğendiğim filim Büşra diye bir film Mine Kılıç başrol oyuncu, büşra’yı canlandırıyor. Filmin konusu aşk aslında Büşranın askı masum bir aşk ama önyargı, kıskançlık ve ayrımcılıklarla savaşıyor. Çünkü Büşra muhavasakar bir ailenin kızı ve sevdiği kişi aykırı bir yapısı var.”*

Yazılı anlatımda noktalama işaretlerinin eksikliği ve büyük harf kullanımında hatalar söz konusudur. Muhafazakâr kelimesi -yanlış telaffuzdan kaynaklı olarak düşünülecek bir sebeple-yanlış yazılmıştır. “Büşranın askı masum bir aşk ama önyargı, kıskançlık ve ayrımcılıklarla savaşıyor” ifadesinde önyargı, kıskançlık ve ayrımcılıklarla savaşıyor nedir anlaşılmadığı için ifade, ama bağlacının ardından özne kullanımı gerektirmektedir. “Başrol oyuncusu” olarak vermesi gereken tamlamayı, “başrol oyuncu” olarak ifade etmiş, buna benzer bir tamlama yanlışı diğer yazılı anlatımlarda da tespit edilmişti (bkz.: d maddesi).

ı) Birinci sınıfta okuyan Türk uyruklu bir erkek öğrenciye ait diğer bir kâğıtta düşünceler yalnızca iki satır halinde verilmiştir. Güneşi Gördüm filmi hakkında yazılanlar aynen aktarımla şöyledir:

Güneşi Gördüm filmini beğendim neden diyebilirsiniz? Doğu, ve Güney doğu’ya biraz hassasiyet gösterip çocukların eğitimine katkılarda bulunup, Doğu-Batı Bölgelerine aynı hassasiyeti verilmeli.

Turkish Studies

“Güneşi Gördüm filmi beğendim neden diyeceksiniz?” ifadesinde, iki ayrı cümle tek cümle biçiminde verilerek söz dizimi hatası yapılmıştır. “Güneşi Gördüm filmi beğendim. Neden diyeceksiniz?” ifadesi daha doğru bir kullanım olacaktır. Bir diğer hata, aynı zarf fiilinin sık tekrarı dolayısıyla yapılmıştır. “Doğu, ve Güney doğu’ya biraz hassasiyet gösterip çocukların eğitimine katkılarda bulunup” cümlesi, “Doğu, ve Güney doğu’ya biraz hassasiyet gösterip çocukların eğitimine katkılarda bulunularak” şeklinde ifade edilmelidir. Ayrıca, virgülden sonra bağlaç kullanılmamalıdır. Çatı uyumunu kuramamaktan kaynaklı, “Doğu-Batı Bölgelerine aynı hassasiyeti verilmeli.” ifadesinde belirtme hali eki kullanılmış; fakat fiil edilgen çatıda kurulmuştur. İfade, belirtme hali eki kullanılarak ya “hassasiyeti göstermeliyiz” şeklinde etken çatılı veya belirtme hali eki kaldırılıp “hassasiyet gösterilmeli” şeklinde edilgen çatılı olarak kullanılmalıdır. Bir diğer hata ise, diğer yazılı anlatımlarda da görüldüğü gibi kelime bağdaşıklığını kuramamaktan kaynaklı “hassasiyet göstermek” yerine “hassasiyet verilmeli” kelimesinin kullanılmasıdır.

i) Birinci sınıfta okuyan Türk uyruklu bir kız öğrenciye ait kâğıtta Elif Şafak’ın “Aşk” kitabı ele alınmıştır. Yazılı anlatımda ifadeler açık ve anlaşılırdır. Öğrencinin kitabı neden sevdiğine dair fikirlerini açıkladığı görülmüştür. Yazılı anlatımda, noktalama hatası yapılmamış; fakat bağlama ögesi olan da, de bağlaçlarının yazımı konusunda iki yerde yanlış kullanıma rastlanmıştır. “Sevme nedenim belkide basit ve düzgün bir Türkçeyle yazılmış olmasıdır”; “etkileyici bulmamın sebebi belkide yaşanmamış bir hikâye olması...” gibi.

j) Birinci sınıfta okuyan Türk uyruklu bir kız öğrenciye ait kâğıtta, göç ve göçmen meselesi ile ilgili düşüncelere yer verilmiştir. Anlatımda yazım yanlışları söz konusu olmasına rağmen, göç ile ilgili düşüncelerin sınıflandırmalar, tanımlamalar, örnekler ve yardımcı düşünceler etrafında sunulması önemli bir artıdır.

Yazılı anlatımında, göç meselesini iki bölümde inceleyerek, Orta Asya’dan Anadolu’ya göç eden Türklerle ilgili örneklendirmelere de yer vermiştir.

Yazım yanlışları noktasında tespit edilenler; göç, göçmen kelimelerinin göç, göçmen olarak yazılması, büyük harflerin küçük yazılması (türk, türkiye, anadolu, asya ...) gibi hatalardır. Öğrenci, yazılı anlatımda anlaşılır, okunaklı ve düzgün bir yazı kullanılmıştır.

k) Türk uyruklu üçüncü sınıf öğrencilerinden birine ait son yazılı anlatım örneğinde, teknoloji ile ilgili düşünceler aktarılmıştır. Teknolojinin tanımı yapılarak, onun olumsuzluklarına değinilmiştir. Bazı cümlelerde özne-yüklem uyumsuzlukları vardır: “Teknoloji geliştikçe, insanlar geriliyor ve yozlaşıyor. İnsanlar o kadar bağımlı kalıyorlar ki, her zaman her yerde ona olan esaretleriyle hareket ediyorlar ve bu anlamda kendi iradeleriyle, kendi istekleriyle birşeyler yapmayı engelliyor...” gibi.

Öğrencinin yazılı anlatımında virgülden sonra bağlaç kullanımı hatası iki yerde tespit edilmiştir. “İnsanların cebine kadar girdi, ve”; “ hareket ediyorlar, ve bu anlamda” örneklerinde görüldüğü gibi. Yazının okunaklı bir el yazısıyla yazıldığı ve sayfa düzenine dikkat edildiği tespit edilmiştir. Yazılı anlatımda anlaşılır, okunaklı ve düzgün bir yazı kullanılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada tespit edilen, yazılı anlatım becerilerine dair genel değerlendirmeler şöyledir;

Öğrencilerin, yazı diline hâkim olmamaları dolayısıyla, sözlü anlatım özelliklerini yazılı anlatımda da kullanma eğiliminde oldukları görülmüştür. Bunun sonucu olarak da yazılı ifadelerde yapı ve anlam bakımından aksaklıklar yaşanmış, bazı anlatımlarda, ifadeler tam ve doğru olmaktan uzaklaşmıştır. Bu yanlışların düzeltilmesi ve eksikliklerin giderilmesi için, öğrencilere gerek

öğretim süreci içinde, gerekse ödevlendirmelerle yazılı anlatımlarını iyileştirecek etkinlikler yaptırılmalıdır.

Öğrencilerin, yazılı anlatımlarında yaptıkları önemli yanlışlardan birisi, cümlede kelime bağdaşıklığını oluşturamamaktır. Yazılı ifadenin anlam bütünlüğü bakımından metinde veya cümlede yer almaması gereken, birbiriyle anlam ilişkisi kurulmayan kelimelerin kullanılması vb. yanlışların düzeltilmesi için, öğrencilerin kelime hazinelerini zenginleştirici çalışmalar yapılmalıdır.

Türkçenin en çok kullanılan bağdaşıklık araçlarından biri olan eksilteli anlatım konusunda da hatalar tespit edilmiştir. Türkçenin anlatımında ekonomiklik sağlayan eksilteli anlatımın kavratılması için, alıştırmalar ve yazılı çalışmalar yaptırılmalıdır.

Yazılı anlatımlarda tespit edilen yanlışlardan bir diğeri de bağlaç olan “da, de” lerin yazımıdır. Bunun yanı sıra; tamlama yanlışları, noktalama ve imla yanlışları, okunaklı, düzgün, anlaşılır yazma hususlarında yapılan yanlışlar hemen her kâğıtta söz konusudur.

Araştırma sonucunda, öğrencilerin kendi dillerinin özelliklerini ve kurallarını yazılı anlatımlarına yansıttıkları görülmüştür. Bu hataların önlenmesi için, öğrencinin ana dili ile Türkçe karşılaştırmalı olarak ele alınmalı, Türkçenin ayırt edici özellikleri üzerinde durulmalıdır.

KAYNAKÇA

- AKTAŞ, Ş, GÜNDÜZ, O. (2002) Yazılı ve Sözlü Anlatım, Ankara: Akçağ Yayınları.
- CAN, R.,(2012) Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında Paragraf Düzeyinde Bağdaşıklık ve Tutarlılık, Ankara (G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi)
- KARASAR, N. (2000). Bilimsel Araştırma Yöntemi (10.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KAVCAR, C., OĞUZKAN, F., AKSOY,Ö. (2004). Yazılı ve Sözlü Anlatım, Ankara: Anı Yayıncılık.
- YILDIRIM,A. & ŞİMŞEK H.(2006). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayınevi.

EKLER

15. Aşağıda yer verilen konulardan birini seçerek ya da sizin belirlediğiniz herhangi bir konuda görüşlerinizi yansıtan bir yazı yazınız. (Pouvez-vous écrire un texte exprimant vos points de vu en vous basant sur l'un des sujet ci-dessous ou sur un sujet de votre choix ?)

- Çevre ve doğa kirliliği hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu konuda görüşlerinizi belirten bir yazı yazınız. (Que pensez-vous des sujets liés à la pollution de l'environnement et de la nature ?)
- Teknoloji ve gelişimi hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu konuda görüşlerinizi belirten bir yazı yazınız. (Que pensez-vous de la technologie et de son avancée ?)
- Göçmen meselesi ve göç hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu konuda görüşlerinizi belirten bir yazı yazınız. (Que pensez vous des sujet et des problèmes liés à l'immigration.)
- En son okuduğunuz ya da en beğendiğiniz kitabı anlatan bir yazı yazınız. (Ecrivez sur le dernier livre que vous avez lu ou celui qui vous a le plus plu)
- En son seyrettiğiniz ya da en beğendiğiniz filmi anlatan bir yazı yazınız. (Ecrivez sur le dernier film que vous avez visionné ou celui qui vous a le plus plu)
- Kendi belirlediğiniz bir konuda görüşlerinizi yansıtan bir yazı yazınız. (Ecrivez sur un sujet de votre choix.)

c) Her şey gibi göçünde iyi ve kötü yönlerin olduğunu düşünüyorum.
Belki daha iyi bir konuma gatabilir fakat hep bir yarı eksik kalacaktır insanın. Farklı bir kültür, farklı bir dil, farklı bir zihniyet her zaman kendini gösterecektir bu özellikler. Bir yarı hep kendi toprağında kalacaktır insanın ve yarı hiç olmayacaktır. Diler ya "taş yerinde ağırdır", hiç ağırlığı olmayacaktır, hep yabancı olduğuna hissedecektir insanın.
Bu yüzden ^{göçü} kadar iyi yabancı olursa olursa olsun, ben daha çok zor yönlerini olduğunu düşünüyorum.
Özellikle göç eden insanların emsalsiz olduklarını ve istedikleri gibi kendilerini ifade edemediklerini düşünmekteyim.

15. Aşağıda yer verilen konulardan birini seçerek ya da sizin belirlediğiniz herhangi bir konuda görüşlerinizi yansıtan bir yazı yazınız.

- Çevre ve doğa kirliliği hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu konuda görüşlerinizi belirten bir yazı yazınız.
- Teknoloji ve gelişimi hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu konuda görüşlerinizi belirten bir yazı yazınız.
- Göçmen meselesi ve göç hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu konuda görüşlerinizi belirten bir yazı yazınız.
- En son okuduğunuz ya da en beğendiğiniz kitabı anlatan bir yazı yazınız.
- En son seyrettiğiniz ya da en beğendiğiniz filmi anlatan bir yazı yazınız.
- Kendi belirlediğiniz bir konuda görüşlerinizi yansıtan bir yazı yazınız.

Benim memleketim de onun bir göçmen ailesi yazıyordu. Aclaktan ölümüne sebebiyle, altın ülkeye gitmek amacıyla, bir iki acentayla ve dört beş kişiyle düzenli aylık kocaman gemilere binip Amerika'ya gidiyorlardı. Bu imge her zaman beni çok etkiledi ve hayalimi kurtardı.

Bugünkü göçmen başka sebepleri ve başka yolları takip eder ancak yine de kültürel ve kişisel zenginleşmeye bir day.

Cesaret, güc, çabacılık, kültür, fakirlik, iş, savaş, kişisel, toplumsal, her ve daha fazlası nedeni, fakli, bu gün bile büyük zorluk içinde geçiyor.

Herkes "değerli" olduğu "ülkesi" kendi göç tarihi anlatmaya çalışıyorlar ve geluli karşılamaya hazır değiller.

Turkish Studies

15. Aşağıda yer verilen konulardan birini seçerek ya da sizin belirlediğiniz herhangi bir konuda görüşlerinizi yansıtan bir yazı yazınız.

- Çevre ve doğa kirliliği hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu konuda görüşlerinizi belirten bir yazı yazınız.
- Teknoloji ve gelişimi hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu konuda görüşlerinizi belirten bir yazı yazınız.
- Göçmen meselesi ve göç hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu konuda görüşlerinizi belirten bir yazı yazınız.
- En son okuduğunuz ya da en beğendiğiniz kitabı anlatan bir yazı yazınız.
- En son seyrettiğiniz ya da en beğendiğiniz filmi anlatan bir yazı yazınız.
- Kendi belirlediğiniz bir konuda görüşlerinizi yansıtan bir yazı yazınız.

En son Türk beğendiğim filmi Türkiye'nin en iyi filmi olarak seçtim. Bu filmi seçmek gerekirse bu film bir yapımda. Bu filmi ismi "Türk" bir kavram. Bu film Türkiye'nin bir kültürü. O zamanda bir antikapite. Stranzen-E. Gens. ve bu DVD'ler. Bu film Türkiye'nin Türkiye hakkında çok etkilerden derslerini verir. - Türkiye Türkiye için bu filme tavsiye ederim. - Rusla annem ve babam Türkiye hakkında konuşmaları için anlata. izledim. - Bana göre bu film Türkiye'nin durumu hakkında çok düşündürücü. - Yazar yazmış ve aynı zamanda abartmış.

Turkish Studies